

Effektivisering av saksbehandling i produksjonssviktorordningen

Digital møteplass forvaltning 23.05.2025



Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje



23.05.2025



Melding -tilskudd ved produksjonssvikt

§ 2. Vilkår- Uten ugrunnet opphold har gitt melding til kommunen om at skade har oppstått, eller vil kunne oppstå

Skadeårsak og skadebeskrivelse

Ordningen omfatter kun svikt i produksjonen forårsaket av klimatiske forhold. Dersom skaden skyldes flere klimatiske årsaker, skal melder oppgi alle. Er det andre årsaker enn klimatiske som har medført skade, skal disse også beskrives.

Skadeår

2024

Klimatisk skadeårsak

- ☐ Tørke
- ☐ Store nedbørsmengder
- ☐ Flom
- ☒ Frost
- ☐ Annen klimatisk skadeårsak

Melders beskrivelse av skade og årsak

Overvintringsskader (isbrann) på all eng.

Registrert omfang av klimatisk skade i vekstgruppen

Tilskudd ved produksjonssvikt beregnes per vekstgruppe. Dette er de samme vekstgruppene som er definert i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket. Foretakets areal for vekstgruppen defineres som totalareal av alle vekster i vekstgruppen oppgitt i søknad om produksjonstilskudd per 01.10. i skadeåret.

Areal	Areal berørt av skade (dekar)	Forventet avling (%)	Handlinger
Fulldyrket eng, til slått og beite	597	30	

Melders eventuelle dokumentasjon som dokumenterer klimatisk skade

Dette kan være for eksempel bilder, meterologisk data, rapport fra faginstans eller lignende.

Vurdering og kontroll av melding

Vurdering av ugrunnet opphold

Det er et vilkår for ordningen at foretaket melder om produksjonssvikt til kommunen uten ugrunnet opphold. Med ugrunnet opphold menes så snart skade har oppstått eller vil kunne oppstå. Formålet med meldingen er at kommunen skal ha mulighet til å vurdere skadeårsaken.

Har foretaket meldt skade uten ugrunnet opphold?

- ☒ Ja
- ☐ Nei

Kommunens eventuelle merknader

Stedlig kontroll

Etter § 12 i "Forskrift om satser for og beregning av tilskudd vedproduksjonssvikt i plante- og honningproduksjon" skal kommunen kontrollere minimum 10 % av foretakene det er mottatt melding fra, slik at de har mulighet til å kontrollere arealet på et tidspunkt der klimaskaden kan påvises. Kommunens stedlig kontroll vil også kunne avdekke andre skadeårsaker, som f.eks. ugras eller plantesykdommer.

Skal det utføres stedlig kontroll av skade?

- ☐ Ja
- ☒ Nei

Kommunens eventuelle merknader til hvorfor stedlig kontroll ikke er utført



Opplysninger som kreves til søknadene

- Søknaden skal være fullstendig utfylt og vedlagt tilgjengelig dokumentasjon ved innsending
- Søknadsfristen er 31. oktober og kan ikke fravikes
 - en må ikke vente helt til søknadsfristen
 - dokumentasjon av skadeårets avling ettersendes om all avling ikke er solgt eks korn og potet

Søker skal i søknaden opplyse om:

- **Skadeårsak(er)** – og skaden skal beskrives
- **Forebyggingsplikt**- Søker skal her opplyse om tiltakene som er utført for å oppnå god avling.
 - Dreneringsstatus, dato for våronn og såing/planting, art og sort, gjødsling og kalking, tiltak mot planteskadegjørere, høstetidspunkt, vanning mm.
- **Tapsbegrensningsplikt** – Opplyse om hva er utført etter at skade har oppstått
 - Vinterskader på eng skal utbedres slik at det er mulig å få avling i skadeåret
 - Bikuber skal settes i stand etter vinterskade, tap av avling som kan erstattes
 - Avling skal høstes. Unntak skal godkjennes av kommunen (vanskelige høsteforhold og liten verdi)
- **Vurdering av klimaprosent** - bare produksjonssvikt på grunn av klima gir rett til erstatning



Klimaprosent

- Det skal gjøres en vurdering av om svikten i sin helhet skyldes klima eller om det er andre forhold som har medvirket til lav avling. Kan være kombinasjon av ulike faktorer.
Fastsettes skjønnsmessig og vise tapet som skyldes klima (tørke, mye nedbør, flom, frost)

Vurderinger:

Dyrkningstekniske (opplysninger fra forebyggingsplikten)

- Er dreneringstilstanden bra
- Er våronn utført når det var laglig
- Er art og sort tilpasset normale klimatiske forhold
(eks sådd seint med sein kornsort og fikk ikke høstet)
- Er det utført tiltak mot planteskadegjørere som ugras, innsekt, sopp
- Er det gjødslet i henhold til norm og klima
- Er høsting utført når det var mulig

Driftsintensitet (Gjelder vekstgruppe grovfôr med husdyr)

- Oppnår foretaket i normale år normavling fastsatt for kommunen?
- Mye eldre eng? Ugjødsla eng? Gjødslingsplan skal vise alder på eng og gjødsling

Geografisk beliggenhet

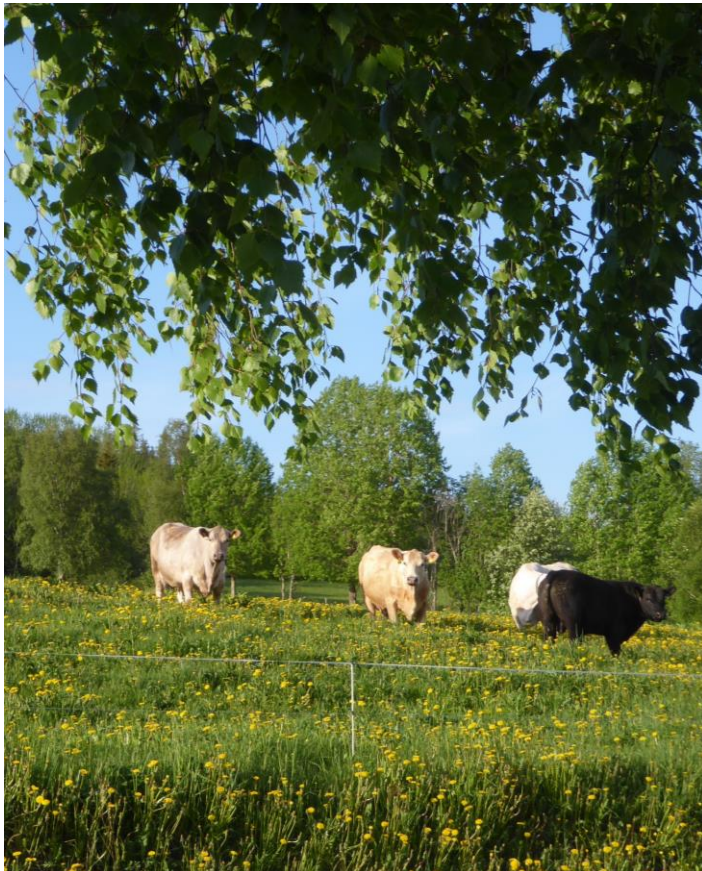
- høyde over havet, snøforhold og om jordene er vendt mot nord eller sør. Kommer veksten senere i gang på dette foretaket en normalt i kommunen?

Opplysninger til vekstgruppe grovfôr med husdyr



- Der er fastsatt normavling i FEm pr daa for alle kommuner som skadeårets avling sammenlignes med
- Skadeårets avling er alt gras høstet og beitet fra kodene 210, 211 og 213 i søknad om produksjonstilskudd (Pt kode 212 innmarksbeite er ikke med)
- Oppmåling av fôrlager skal skje så raskt som mulig etter at alt grovfôr er høstet ved slått eller beiting, eller ved innsett av dyrene.
- Kommunen skal på oppmåling i alle sakene
- All beiteopptak på full -eller overflatedyrka eng skal registreres i søknaden
 - alle dyreslag (også kalver melkeku), antall og tidsperiode,
 - Beitejournal er god dokumentasjon
- Fôring med grovfôr høstet i skadeåret skal registreres i søknaden
 - Dyreslag (ikke glemme dyra som fôres inne), antall og tidsperiode
- Fôring med innkjøpt fôr i skadeåret kreves dokumentert med faktura.
- Fôring med mye overlagra må også dokumenteres (varelager 31.12)
- Hjelpeskjema- Noteringsskjema inne i søknaden- bruk det ved oppmåling (Telling av rundballer, og til informasjon om beiting/ fôring)

Beregning av skadeårets avling i vekstgruppe grovfôr med husdyr



Oppmålt grovfôrlager (på oppmålingsdato)
+ Solgt/avhendet grovfôr av skadeårets avling
+ Beregnet fôropptak av beiting og
nullbeiting/direktefôring
+ Fôring med grovfôr av skadeårets avling
= Skadeårets avling



Eksempel fra en søknad- beiteopptak

Søker har i godkjent Pt-søknad:
Fulldyrka eng (Pt- kode 210); 640 daa
Innmarksbeite (Pt- kode 212); 13 daa

Beitetilskudd:

53 melkekyr
32 øvrige storfe

Krav til beitetilskudd:

Beiting minimum 12 u = 84 dager (sone 5)
Minimum 50 % av fôret skal tas opp på beite

Ingen beite på utmarksbeite

NB!

Kommunen må se til opplysninger i PT -søknad ved gjennomgåing av produksjonssvikt søknader

Fôring med innkjøpt rundball ev. overlagra må dokumenteres.

Hva har dyrene spist i vekstsesongen når de ikke har beitet på fulldyrka eller overflatedyrka eng? innmarksbeite, rundballer (kjøpte el egne)? Hva med dyrene det ikke er søkt beitetilskudd for, okser fôret inne?

Beiteopptak på full- eller overflatedyrket eng

Dyreslag	Antall dyr på beite	Beiteperiode f.o.m.	Beiteperiode t.o.m.	Andel av grov-fôropptak (%)	Merknader	Fôrenheter (FEm)	Handler
Melkekyr	45	15.07.2024	02.09.2024	15	Alle dyr hadde fri tilgang på grovfor på forbrettet i fjøset i hele perioden.	2 531	
Øvrige storfe	20	03.06.2024	15.07.2024	50	Alle dyr på beite ble tilleggsforet med rundball fra 15.07.2024	1 505	



Dokumentasjon avlingsmengde i salgsvekster

- All dokumentasjon som er tilgjengelig ved søknadstidspkt. skal vedlegges søknaden
- Skadeårets avling sammenlignes med gjennomsnittsavlingen i vekstgruppen
- Nytt fra 2025 er at en ved beregning av tilskudd kan ta bort de 2 dårligste og det beste av de siste 7 år dersom dette gir en gunstigere tilskuddsberegning
- Dokumentasjon av **gjennomsnittsavling** vil som hovedregel være hovedbok med nødvendige underbilag. Mengde avling i kg ev. stykk må framkomme. Summert for hvert avlingsår og attestert av regnskapsfører
- Dokumentasjon av **skadeårets** avling skal og vise mengde. Regnskapsutskrifter skal være bekreftet av ekstern regnskapsfører eller revisor.
- Unntak frukt og bær- beregning i kroner ved vedtak om klimabetinget kvalitetsforringelse – «totalsalgmetoden»
- Dersom ikke all avling er solgt ved innsending av søknad ettersendes dette til Statsforvalteren.
- For noen vekstgrupper er mengder i gjennomsnittsårene preutfylt i søknaden. Disse dataene er kun veiledende. Eks bær, frukt og korn
- SF kan fastsette gjennomsnittsavlingen skjønnsmessig for foretak i etablerings- eller nedbyggingsfase



Dokumentasjon avlingsmengde for ulike vekstgrupper

Vekstgruppe Korn og oljefrø til modning

- Avlingsmengde levert kornmottak preutfylles i søknadskjema for årene før skade. Gjelder også leveranser av kontraktdyrket såkorn og korn som er leiemalt eller leierenset. Dersom søker leverer til andre enn kornmottak eller bruker på eget foretak må det dokumenteres.
- Skadeårets kornleveranser overføres fortløpende når søknaden tas til gjennomgang og behandling. Om ikke all avling er levert ved innsending av søknad ettersendes endelige avlingstall.

Vekstgruppe bær

- Mengden det søkes distrikts og kvalitetstilskudd for preutfylles i søknaden. Dersom det ikke stemmer må kopi av siden for frukt og bær i hovedbok fra regnskapet for gjennomsnittsårene vedlegges. Kg må framkomme. Ev. må underbilag vedlegges, summert for det enkelte år og attestert av regnskapsfører.
- Skadeåret avling kan dokumenteres med en attestasjon fra godkjente mottak. Direktesalg eller salg til butikk skal attesteres av regnskapskontor etter at mva. regnskapet er avsluttet. Leveransene spesifiseres i et vedlegg til søknaden.

Vekstgruppene potet og grønnsakproduksjon

- Potet- og grønnsaksavlingen dokumenteres med kopi av hovedbok fra regnskapet for gjennomsnittsårene. Dato i hovedboken angir hvilket avlingsår det gjelder.
- Skadeårets avling dokumenteres med regnskapsbilag. Regnskapsdata skal attesteres av regnskapskontoret eller revisor.



Kommunens oppgave med ordningen

- Informere om ordningen
- Kommunen skal foreta vurdering og kontrollere alle innkomne meldinger om skade i Agros. Stedlig kontroll på minimum 10 % av innkomne meldinger og ved honning 50 %. Risikobasert kontroll, gjengangere, store saker mye areal, dårlig opplyste saker
- Informere de som melder skade, om hvilke opplysninger og dokumentasjon som kreves
- Ved søknad i vekstgruppe grovfôr med husdyr skal fôrlager måles etter høsting og innsett av dyrene
- Kommunen mottar søknaden og kontrollerer at den er fullstendig utfylt og at dokumentasjon av avlingsmengde m.m. som er tilgjengelig på søknadstidspunktet, er vedlagt.
- Kommunen skal sjekke opplysningene i søknaden mot dokumentasjonen i gjennomgang av søknaden.
- Dersom det mangler opplysninger og dokumentasjon bør det settes frist til søker for å få inn opplysninger.
- Kommunen skal kontrollere at foretaket har rett til produksjonstilskudd for arealene det er søkt tilskudd for. Må sjekke mot godkjent Pt søknad i skadeåret.
- Kommunen skal gi uttalelse til søknaden
 - beskrive og vurdere årsaken til produksjonssvikt, forebyggingsplikt og vurdere klimaprosent
 - kommentere om meldefristen er overholdt
 - vurdere om tapsbegrensningsplikten er overholdt
- Eventuell uhøsta avling skal godkjennes av kommunen ved stedlig kontroll



Statsforvalterens oppgaver

- Informere om ordningen
- Statsforvalteren behandler søknadene og fatter vedtak
- Saken må være så godt som mulig opplyst før vedtak fattes
- Likebehandling
- Klagebehandling; om SF ikke imøtekommer klage sendes den over til Landbruksdirektoratet for avgjørelse
- Dispensasjonssøknader skal nå gå direkte til Landbruksdirektoratet
- Vi vil lage et informasjonsskriv som kan sendes ut til de som melder skade